

طراحی و اعتبار سنجی الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی

دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۴

پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۲

یوسف علیزاده^۱

دانشجوی دکترای گروه علوم تربیتی برنامه ریزی درسی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران

شهرام رنج دوست

عضو هیأت علمی گروه برنامه ریزی درسی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران

جعفر قهرمانی

عضو هیأت علمی گروه مدیریت آموزشی، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران

چکیده:

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدل و اعتبار سنجی الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی انجام گرفته است. روش تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نوع تحقیقات آمیخته (کیفی - کمی) است. جامعه آماری شامل افراد خبره و به عبارتی شامل گروه‌های خبرگان علمی به شرح: صاحب‌نظران برجسته حوزه آموزش و پرورش کشور؛ صاحب‌نظران و اساتید آموزش عالی روسا آموزش و پرورش، مدیرکل و معاونین اداره کل آموزش و پرورش است در این بخش تعداد ۱۵ نفر خبره به صورت هدفمند و غیر تصادفی پس از اشباع نظری مورد بررسی قرار گرفت. حاصل این مصاحبه‌ها مجموعه‌ای از مضامین اولیه بود که طی فرایند کدگذاری باز، گردآوری و از درون آن‌ها مقوله‌هایی استخراج شد. سپس در مرحله کدگذاری محوری پیوند میان مقوله‌ها و در ادامه مرحله کدگذاری انتخابی نیز صورت گرفت. بر اساس نتایج به دست آمده ابعاد الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی عبارت‌اند از: عدم انگیزه (مادی و معنوی) معلمان، فضای مجازی و اینترنت، تجاری شدن آموزش و قبولی در رشته‌های خاص، عدم توجه به نیروی انسانی متخصص و کارآزموده، عدم استفاده از تئوری‌های علمی آموزش و یادگیری، سرعت بیشتر تکنولوژی و عقب‌ماندگی آموزش از فناوری، عدم توجه به روش‌های نوین تدریس، عدم تناسب محتوی کتب درسی با نیاز دانش‌آموزان، عدم تخصیص سرانه کافی به مدارس، باورهای فرهنگی جامعه به‌ویژه اولیای دانش‌آموزان، ساختار تشکیلات نظام آموزشی جوابگوی نیاز جامعه نیست.

واژگان کلیدی: کانون تهدیدات نوین آموزشی، الگوی مطلوب، اعتبار سنجی.

^۱ نویسنده مسئول: yagub_alizadeh@yahoo.com

Validation of an Optimal Model for Better Utilization of Modern Educational Threats Center

Yousef Alizadeh¹

PhD Student, Department of Educational Planning, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

Shahram Ranjdoost

Faculty member of Curriculum Planning, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

Jafar Qahramani

Faculty member of Educational Management Department, Marand Branch, Islamic Azad University, Marand, Iran

Receipt: 2021/09/26

Acceptance: 2021/11/13

Abstract:

The present study aims to provide a model and validation of the optimal model for the optimal use of the center of new educational threats. The research method is applied in terms of purpose and mixed research (qualitative-quantitative). The statistical population includes experts and in other words includes groups of scientific experts as follows: Outstanding experts in the field of education; Experts and professors of higher education are the heads of education, director general and deputies of the General Directorate of Education. In this section, 15 experts were purposefully and non-randomly examined after theoretical saturation. The result of these interviews was a set of basic topics that were collected during the open coding process and categories were extracted from them. Then, in the axial coding stage, the link between the categories was made and then in the selected coding stage. Based on the results, the dimensions of the desired model for the optimal use of the new educational threats are: lack of motivation (material and spiritual) teachers, cyberspace and the Internet, commercialization of education and acceptance in specific fields, lack of attention to specialized manpower and Experienced, lack of use of scientific theories of teaching and learning, higher speed of technology and backwardness of education from technology, lack of attention to new teaching methods, incompatibility of textbook content with students' needs, insufficient per capita allocation to schools, cultural beliefs of society, especially parents, students, The organizational structure of the educational system does not meet the needs of society.

Keywords: Modern educational threats center, optimal model, validation.

¹ Corresponding author: yagub_alizadeh@yahoo.com

مقدمه

نظام آموزشی از بزرگ‌ترین و گسترده‌ترین نظام‌های درون جامعه است که سرنوشت جامعه را در درازمدت تعیین می‌کند (Akbari Borang et al., 2017).

امروزه بیشتر جوامع برای جبران کاستی‌های گذشته در جهت رفع موانع موجود، نظام آموزشی خود را مورد بررسی و تجدیدنظر قرار می‌دهند و برای اینکه در این راه از تکرار اشتباه و تحمل هزینه‌های گزاف جلوگیری کنند، با حفظ ارزش‌های ملی و اعتقادی خود، از نتایج تحقیقات و تجربیات علمی و فنی سایر کشورها نیز به تناسب شرایط و نیازهای کشور بهره می‌گیرند.

امروزه آموزش و پرورش، به‌عنوان یک سازمان مهم، سهم قابل توجهی از بودجه هر کشور را به خود اختصاص می‌دهد. با توجه به اهمیت و نقش تعلیم و تربیت، به‌خصوص در ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه، ضروری است در جهت بهبود کیفیت آموزش و پرورش، فعالیت‌های اساسی صورت گیرد تا از به هدر رفتن سرمایه‌های انسانی و مادی جلوگیری شود (Kazemi, 2013).

تغییرات اجتماعی، اقتصادی و فناورانه دهه‌های گذشته، آموزش را برای همه بیش‌ازپیش حیاتی کرده است (Lewis, 1999).

در جوامع پیچیده معاصر، پرورش شهروند خوب هدف اساسی تعلیم و تربیت به شمار می‌آید؛ و اتخاذ تدابیر مختلف ایجاب می‌نماید که رویکردهای مختلف آموزش و پرورش مورد تجدیدنظر قرار گیرد (Soleimani et al., 2017).

آموزش و پرورش در ایران برای اصلاح ساختار خود با چالش‌هایی همچون به‌روز نبودن

تدریس‌ها، کمبود اعتبارات و فضاهای آموزشی، دیوارکشی بین بعد پرورشی و بعد آموزشی، ضعف در فراهم کردن مدیریت آموزشی کارآمد و متخصص، ناتوانی در به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات و روش‌های جدید مواجهه است (Khalifa, & Khalifa, 2017).

امروزه امکان دسترسی به ساختار درس و منابع اطلاعاتی و سایر ساختارهای محتوایی با حداقل کلیک میسر است و مسئله کیفیت آموزش و اثربخشی نظام‌های آموزشی از مهم‌ترین دغدغه‌های نظام‌های آموزشی و دست‌اندرکاران و تصمیم‌سازان امر توسعه در هر کشوری می‌باشد. با انتشار استفاده آسان از ابزار وب مانند پادکست‌ها، وبلاگ‌ها و ویکی‌ها، آموزش الکترونیکی تبدیل به یک مکانیسم محبوب در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی شده است. هدف این مطالعه بررسی تأثیر آموزش الکترونیک بر عملکرد افراد با توجه به نقش سواد دیجیتال می‌باشد (Yazdanfar et al., 2017).

شواهد پژوهشی در مورد تهدیدات آموزشی در آموزش و پرورش از سویی نشان از خلأ تحقیقاتی مربوط به موضوع پژوهش حاضر است و از سوی دیگر مطالعاتی در حیطه مشکلات آموزشی انجام شده است و این امر مدیران ارشد جامعه تعلیم و تربیت را در یک وضعیت بلاتکلیفی قرار داده است. بطوریکه نتایج متقن از مطالعات پیشین در زمینه تهدیدات نوین آموزشی قابل استخراج نیست و فقط پژوهش‌های بسیار محدودی در زمینه یادشده انجام گرفته است؛ که ذیلاً به نمونه‌هایی از آن‌ها اشاره می‌شود.

یکی از آشکارترین چالش‌هایی که در آموزش و پرورش مطرح است و ذهن مدیران و

معلمان برای فراگیران وضع می‌کنند - اندازه‌گیری می‌شود؛ اشاره می‌کند (Shaarinejad, 2015).

Biabangard (2007) معتقد است پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان قبل از هر چیز مستلزم برخورداری از یک فضای متعادل و هماهنگ در خانه و مدرسه است. جو نامطلوب خانواده، فرزندان را از محیط خانواده فراری می‌دهد پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تا حدود زیادی بستگی به شرایط محیطی و نحوه برخورد معلمان و اطرافیان دارد. فضایی که نوجوانان در آن پرورش می‌یابند باید به‌گونه‌ای باشد که موجب موفقیت آن‌ها گردد برخورد معلم باید منطقی بوده تا دانش‌آموزان را در مسیر موفقیت قرار دهد و دانش‌آموزان اعتمادبه‌نفس پیدا کند و از خود انتظار موفقیت داشته باشد؛ بنابراین می‌توان گفت رابطه معلم و شاگرد و دیگر مسئولان می‌تواند موفقیت دانش‌آموزان را تحت تأثیر قرار دهد و از ترک تحصیل جلوگیری کند.

ازجمله چالش‌های دیگر آموزشی می‌توان تأمین فرصت‌های برابر آموزشی است، فرصت برابر به معنی جلوگیری، حذف یا تنظیم تبعیض بین افراد از لحاظ جنسیت، نژاد وضعیت جسمانی، سن، زبانی، طبقه اجتماعی یا سایر ویژگی‌های فردی مثل اعتقادات یا دیدگاه‌ها از قبیل عقاید مذهبی یا دیدگاه‌های سیاسی می‌باشد در غیر این صورت این نابرابری فرصت‌ها رخ می‌دهد که در آموزش و پرورش از آن به‌عنوان فرصت‌های آموزشی تعبیر می‌شود.

با توجه به مطالب یادشده شناسایی آسیب‌ها، تهدیدها و نارسایی‌ها و کمبودها و برنامه‌ریزی برای رفع این تهدیدات و استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی با استفاده از ظرفیت‌های

معلمان را مشغول می‌سازد، برقرار انضباط در کلاس درس (بعد آموزشی) است. انضباط به معنی آموزش خویشتن‌داری و اعتمادبه‌نفس به دانش‌آموزان با تأکید بر چیزی که توانایی یادگیری آن را دارند هدف این است که آنان فرآیند رفتار و تفکر مثبت را برای همه عمر درونی کنند (Bazargan & Ebrahimnejad, 2010). چالش مهم دیگری که آموزش و پرورش شهرستان‌های مرزی استان کرمانشاه با آن مواجه است مسائل فرهنگی است. فرهنگ دلالت دارد بر نحوه و روش زندگی که هر جامعه‌ای برای رفع نیازهای اساسی خود از حیث بقا و دوام و انتظام امور اجتماعی اختیار می‌کند. در هر جامعه‌ای نظام آموزشی در درجه اول به‌منظور فرهنگ پذیری کودکان و نوجوانان و گاهی بزرگسالان به وجود می‌آید. فرهنگ پذیری جریانی است که فرد را عمیقاً و از جهات فراوان با فرهنگ جامعه هماهنگ می‌کند. این هدف به کرات به‌صورت گوناگون و از دیدگاه‌های مختلف بیان شده است بنابراین با توصیف دقیق نظام آموزشی یا مدارس یک کشور می‌توان پی برد که آن جامعه در زمینه افراد خود چگونه فکر می‌کند (Alaghband, 2003). امروزه که کشور همواره با پوشش ماهواره‌ای و رسانه‌ای و تبلیغات برون‌مرزی و تهاجم فرهنگی مواجه می‌باشند و آسیب‌پذیری کودکان و دانش‌آموزان بیشتر است بنابراین بایستی تمهیدات لازم برای مصون‌سازی دانش‌آموزان که در معرض جنگ نرم دشمن قرار دارند فراهم گردد.

یکی دیگر از چالش‌های مهم آموزش تضمین پیشرفت تحصیلی می‌باشد پیشرفت تحصیلی به معنی معلومات یا مهارت‌های اکتساب عمومی یا خصوصی در موضوعات درسی است که معمولاً به‌وسیله آزمایش‌ها و نشانه‌ها یا هر دو - که

متغیر مستقل و تهدیدات نرم نیز به عنوان متغیر وابسته مطرح است. در این پژوهش با استفاده از روش تحقیق پیمایشی و با گردآوری داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز به وسیله پرسشنامه محقق ساخته و منابع کتابخانه‌ای و ارائه آماره‌های توصیفی و استنباطی نسبت به بررسی فرضیه‌های مطرح شده تحقیق اقدام گردیده است. جامعه آماری تحقیق، شامل کلیه معلمان دبیرستان‌های دخترانه شهر تهران می‌باشد. در نتیجه تحقیق و آزمون فرضیه اول مطرح شده در این پژوهش می‌توان عنوان کرد که برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم در بعد فرهنگی علیه دانش‌آموزان مقطع دبیرستان تأثیرگذار می‌باشد، همچنین بر اساس مقایسه توصیفی بین پارامترهای در نظر گرفته شده برای بعد فرهنگی تهدیدات نرم، بیشترین تأثیر برنامه‌ریزی درسی بر شاخص دانش عمیق دانش‌آموزان درباره فرهنگ خود (در مجموع ۲۳ درصد) و کمترین تأثیر، شاخص شیوع و گسترش مواد مخدر در دبیرستان‌ها (۴ درصد) می‌باشد. در بررسی فرضیه دوم پژوهش نیز می‌توان عنوان کرد که برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم در بعد سیاسی دانش‌آموزان مقطع دبیرستان تأثیرگذار می‌باشد، همچنین بر اساس آمار توصیفی در بعد سیاسی تهدیدات نرم، بیشترین تأثیر برنامه‌ریزی بر شاخص عدم مشارکت دانش‌آموزان در عرصه‌های مهم سیاسی کشور مانند انتخابات (در مجموع ۲۱ درصد) و کمترین تأثیر، شاخص بصیرت سیاسی (۵ درصد) بوده است. همچنین با بررسی فرضیه اصلی تحقیق با عنوان «برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم علیه دانش‌آموزان مقطع دبیرستان» تأثیرگذار می‌باشد و با به دست آوردن

محلی و ملی از اهمیت و ضرورت بالایی برخوردار است.

دکتر سرکار آرانی اعتقاد دارد شاخص‌ها و تهدیدهای آموزشی با گذشته‌ای نه‌چندان دور فرق نموده‌اند و اگر قادر نباشیم متناسب با آن‌ها نظام آموزشی را عوض نماییم و تهدیدهای آموزشی را به فرصت تبدیل نماییم در دهه آینده تاوان این عقب‌ماندگی را خواهیم داد (Sarkararani, 2015). از این رو، تهدیدهای نوین آموزشی باید به وسیله متخصصان برجسته و شناخته شده آموزش و پرورش شناسایی و الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی را طراحی و ارائه نمایند. بنابراین، می‌توان گفت، بهترین روش برای شناخت، طراحی و اعتبارسنجی الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی متناسب با فرهنگ، محیط، دیدگاه و شرایط زمینه‌ای کشور، مشورت خواهی و کسب نظر از متخصصان است.

بر پایه نکات یاد شده مسئله تحقیق این است که الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی از نظر خبرگان علمی چگونه است و لازم است درباره مجموعه‌ای از عوامل، ملاک‌ها و نشانگرهای تهدیدات نوین آموزشی و راهکارهای استفاده بهینه از آن‌ها توافق حاصل شود و مشخص گردد که جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی چه الزاماتی لازم است. تاکنون مطالعاتی در داخل و خارج از کشور مرتبط با تهدیدات آموزشی اشاره شده است که به برخی از آن‌ها اشاره می‌گردد:

Habibzadeh Bijani (2014) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم علیه دانش‌آموزان، برنامه‌ریزی درسی به عنوان

سطح معناداری (۰/۰۰۲) در نتیجه آزمون انجام شده، این فرضیه نیز مورد تأثیر قرار گرفته و می‌توان عنوان نمود که برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم علیه دانش‌آموزان مقطع دبیرستان تأثیرگذار می‌باشد.

Sajid (2016) در تحقیقی که با عنوان تحلیل موانع و چالش‌های مناسبات مطلوب بین عوامل درون سیستمی مدرسه و پیامدهای تربیتی آن به منظور تقویت رفتار مطلوب در دانش‌آموزان آورده است، با نگاهی به مدارس و نیز یکسان بودن مواد کتب درس تفاوت‌های زیادی در نتایج دانش‌آموزان آن‌ها مشاهده می‌شود پس با اندکی تأمل می‌توان فهمید که عامل دیگری وجود دارد که موجب می‌شود حال و هوای مدرسه و روابط بین فردی، اخلاقی، رفتاری این مراکز آموزش متفاوت باشد. هدف از این پژوهش شناخت موانع و چالش‌های است که درون مدرسه وجود دارد که بر جریان امر تعلیم و تربیت اثرگذارند و درصد رفع این موانع برآمدن، در این پژوهش سه هدف و سه سؤال مطرح است که عبارت‌اند از بررسی موانع و چالش‌های مناسبات مطلوب بین عوامل درون سیستمی مدرسه و بررسی پیامدهای مناسبات نامطلوب بین عوامل درون سیستمی و تبیین راهکارهای تربیتی برای بهبود مناسبات مطلوب بین عوامل درون سیستم و جامعه آماری آن را کلیه متون اسلامی در دسترس همچون قرآن، نهج‌البلاغه و سایر کتب روانشناسی و تربیتی، فرهنگ‌نامه‌ها، فصل‌نامه‌ها و غیره که در رابطه با موضوع پژوهش بوده است را شامل می‌شود نتایج پژوهش نشان داد که یک نظام آموزشی کارآمد است که، اجزاء و عناصر آن اعم از مواد درسی، دانش‌آموز، معلم، وسایل آموزشی فضا و غیره با یکدیگر ارتباط متقابل دارند تا اهداف

مورد انتظار تحقق یابد. بسیاری از مشکلات اخلاقی و اجتماعی نوجوانان ما حاکی از جذاب نبودن محیط مدارس و کشمکش‌های این‌گونه دانش‌آموزان با معلمان است پس لازمی جامعه امروزی و راهگشایی بسیاری از مشکلات نوجوانان این است که در فضای نظام آموزشی فعلی به‌جای اینکه به دانش‌آموزان توصیه نظم و انضباط شود، به معلمان یادآوری گردد که در اداره کلاسشان از روش‌های نوین مدیریت کارآمد بهره جویند و در نهایت در سایه مدیریت صحیح کلاس و ارتباط مؤثر با کلاس نه تنها اهداف آموزشی تحقق خواهد یافت بلکه فراگیر برای ورود به جامعه بزرگ‌تر از نظر مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی آمادگی لازم را کسب خواهد نمود.

Karimi & Aminzadeh (2016) تحقیقی را با عنوان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان پسر در مقطع متوسطه دوم شهر جهرم سال ۹۵ انجام داده است. در این پژوهش آزمون تحلیل رگرسیون نشان داد متغیرهای مؤثر توانسته‌اند بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان با ضریب تعیین آلفای ۰/۶۱۲ درصد تغییرات موجود را پیش‌بینی کنند. متغیر استفاده از اینستاگرام با بتای ۰/۱۶۹ و متغیر استفاده از وایبر با بتای ۰/۳۱۰ و متغیر استفاده از واتس‌آپ با بتای ۰/۳۸۴ و متغیر استفاده از تانگو با بتای ۰/۰۲۹ و متغیر استفاده از لاین با بتای ۰/۰۱۳ توانست بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان مؤثر واقع شود و بیشترین تأثیر را میزان استفاده از واتس‌آپ و کمترین تأثیر را استفاده از لاین بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان داشته است.

Bakhshi Taliabi et al., (2015) در پژوهشی با عنوان تأثیرات و پیامدهای منفی شبکه‌های اجتماعی (فیس بوک، توئیتر، لاین، وایبر) بر هویت

نقش مرکزی نهادهای آموزشی رسمی، استمرار آموزش‌ها به شکل حاشیه‌ای و نقش‌آفرینی فناوری‌ها در تولید دانایی و دانش و سرانجام کمرنگ شدن مکان و زمان به‌عنوان قالب الزامی کسب دانایی و دانش بشری می‌شوند.

Cheragh Mollai et al., (2014) در پژوهشی با عنوان استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی در آموزش فرصت‌ها و چالش‌ها را انجام دادند. هدف اصلی این پژوهش بررسی شبکه‌های اجتماعی مجازی به‌عنوان یک ابزار نوین برای استفاده در امر آموزش و یادگیری بود. این مطالعه از نوع مروری و با استفاده از بررسی سیستماتیک مقالات علمی، بر کارآزمایی تصادفی کنترل شده استوار است در این پژوهش با بررسی پژوهش‌هایی که از شبکه‌های اجتماعی مجازی در حوزه آموزش و یادگیری استفاده کرده بودند، مشخص شد استفاده از این ابزار می‌تواند به برانگیختن رویکرد تحقیق، تحلیل و خلاقیت، قوه قضاوت مستقل و خودآگاهی انتقادی در دانش‌آموزان و درنهایت ایجاد محیط یادگیری ساخت گرایانه منجر شود نتایج حاصل از این مطالعه بیان‌کننده مزایای ساختن گرایانه استفاده از این ابزار برای اساتید و یادگیرندگان و همچنین شناسایی چالش‌ها و تهدیدهای پیش روی این حوزه است.

Zain et al., (2014) پژوهشی تحت عنوان تأثیر فاوا در شیوه مدیریت مدارس هوشمند در کشور مالزی انجام دادند که نتایج نشان داد که فاوا منجر به تغییراتی از جمله غنی‌سازی فرهنگ استفاده از فاوا در میان دانش‌آموزان و معلمان کارآمدتر کردن دانش‌آموزان در جریان آموزش و حمایت بهتر دولت از این سیستم است. از طرف دیگر کمبود زمان آموزش عدم نیروی

اجتماعی دانش‌آموزان به این نتیجه دست‌یافتند که در دانش‌آموزانی که از شبکه‌های اجتماعی بیشتر استفاده می‌کنند اعتیاد به اینترنت در حد بالایی است؛ کاربران اطلاعات دریافتی خود را از گروه‌های مرجع شبکه‌های اجتماعی دریافت می‌کنند؛ کمرنگ شدن هویت اجتماعی در بین کاربران مشهود است؛ استفاده از شبکه‌های اجتماعی تأثیر چندانی در جهت تضعیف ارزش‌های فرهنگی ایرانی ندارد و چه‌بسا شاید باعث تقویت ارزش‌های فرهنگی ایرانی نیز گردد.

Ghadimi (2013) در پژوهشی با عنوان نقش و تأثیر رسانه‌های همگانی نوین بر نظام آموزش و پرورش به این نتایج دست‌یافت که رسانه‌های نوین ارتباطی بر نظم و همبستگی اجتماعی تأثیر می‌گذارند و آن‌ها را از نظر سامانه‌های ارزشی در مقام تنظیم‌کننده عقیده‌ها، وجدان جمعی و رفتار جمعی دگرگون می‌کنند. مهم‌ترین نقش وسایل ارتباط جمعی در جامعه مدرن، تبدیل‌شدن به نهادی آموزشی و تغییر کارکردها، سازوکارها و رویه‌های سامانه‌های آموزشی و پرورشی سنتی است. از آنجاکه آموزش در جامعه مدرن نظام‌مند، منظم و پیوسته و دارای سطوح مختلف فراگیران است و همه بخش‌های جامعه را در برمی‌گیرد، این وسایل با قابلیت‌های فراگیری، تحول‌انگیزی و نفوذ بالا در زمینه آموزش و پرورش به توسعه ساختارها، گسترش وظایف و تعمیق آموزش‌ها می‌پردازند و نقش تکمیلی نیز بازی می‌کنند. وسایل ارتباط جمعی در جامعه مدرن همچنین باعث انباشت بی‌سابقه معلومات، توسعه معلومات، تثوریک، همه‌گیر شدن آموزش‌ها، تغییر کاربری دانشگاه‌ها و مراکز آموزش و پرورش، تضعیف

می‌کنند که با آن‌ها رفت‌وآمد مکرر دارند و ۸۲ درصد به دنبال حفظ روابط با کسانی هستند که با آن‌ها رفت‌وآمد ندارند، ضمن این‌که ۷۲ درصد آنان از این شبکه‌های مجازی برای ایجاد و پیگیری طرح‌های اجتماعی بهره می‌گیرند، نتیجه قابل‌توجه در این پژوهش اینکه فقط ۲۱ درصد از نوجوانان از شبکه‌های اجتماعی برای مسائل آموزشی خود استفاده می‌کنند.

Semary (2011) در تحقیق خود با عنوان موانع استفاده مؤثر از فناوری در آموزش به نتایج زیر دست‌یافت: مهم‌ترین علت عدم وجود برنامه‌ریزی صحیح و شفاف برای استفاده مؤثر از فناوری است- کمبود تکنسین‌های فنی- عدم آشنایی با فناوری‌های جدید- عدم وجود تجهیزات کافی- عدم تعمیر و نگهداری صحیح تجهیزات آموزشی زمینه‌های عقب‌ماندگی تحصیلی را فراهم می‌کنند.

Kadijevich & Haapasalo (2008) در پژوهشی با عنوان عواملی که موجب شکست تهدیدات آموزشی می‌شود علاقه معلمان در دستیابی به استانداردهای وسایل آموزشی است که آن نیز از چهار عامل انگیزش، تجربه، پشتیبانی و رغبت را در دستیابی به استانداردهای وسایل آموزشی دخیل می‌دانند.

طراحی و اعتبار سنجی الگوی مطلوب جهت

استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی

Godwin (2006) در مقاله‌ای تحت عنوان (تأثیر ارتباط جمعی بر ساختار اجتماعی یک جامعه کوچک) نشان داده است که رسانه‌های ارتباط جمعی به‌عنوان ابزارهای فرهنگی تکنولوژیکی با ایجاد نگرش‌ها، ارزش‌ها و آگاهی نوین می‌تواند باعث رفع تهدیدات نوین آموزشی و تحولات فرهنگی، اقتصادی و سیاسی مهمی شود.

متخصص و عدم مشارکت بخش خصوصی و دید و نگرش منفی نسبت به فاوا از چالش‌هایی بودند که پیش روی انجام این فرایند قرار داشتند از نتایج دیگر اینکه در این‌گونه مدارس ارتباط صمیمی بین دانش‌آموز و معلم کاهش می‌یابد.

Alexander & Van Wyk (2012) در پژوهشی تحت عنوان بررسی استفاده از فاوا و دسترسی به آن در مدارس راهنمایی به مطالعه پرداختند نتایج تحقیق نشان داد که معلمان توانایی تولید نرم‌افزارها را ندارند همچنین آموزش‌های ضمن خدمت زمان و کیفیت مناسب ندارد و اغلب آموزش‌ها و تهیه امکانات هزینه‌بر می‌باشد و پایین بودن توانایی معلمان در تولید موجب عدم پیشرفت تحصیل دانش‌آموزان در امور تحصیلی می‌شود

Yas et.al., (2015) در مطالعه خود تحت عنوان بررسی صلاحیت معلمان مدارس هوشمند در مقطع متوسطه در زمینه آموزش و یادگیری و ایجاد مراکز دیجیتال نشان دادند که اکثر معلمان مهارت تدریس به شیوه جدید را ندارند و صلاحیت استفاده آنان از نرم‌افزارهای آموزشی و زبان انگلیسی در حد پایین است؛ و این مسئله موجبات شکست تحصیلی دانش‌آموزان را فراهم می‌کند

Lenhart & Madden (2007) در پژوهشی پیرامون علل گرایش کاربران به شبکه‌های اجتماعی مجازی در ایالات متحده، نتیجه گرفتند ۵۵ درصد نوجوانان پروفایل‌های شبکه‌ای دارند و صفحات جوانان در این شبکه‌ها شامل خود گشودگی قابل مشاهده، ساده، صمیمانه و تعامل‌هایی است که رفتار آنان را به تصویر می‌کشد. یافته‌های آن‌ها نشان می‌دهد که ۹۱ درصد کاربران شبکه‌های اجتماعی، از این شبکه‌ها برای حفظ روابط با دوستان کنونی استفاده

کنند. بنا به اظهارنظر هالاک، جهانی شدن با جریان رشد دانشجویان خارجی همراه است و از طرفی دیگر تدریسی که فراهم می‌شود تکاپوی تقاضا نیست که از طریق جهانی شدن ایجاد می‌شود، به عبارتی کلاس‌ها کیفیت لازم را ندارند و تقاضا را جواب نمی‌دهند و این شیوه آموزش، بسیاری از کشورها را با نوع جدیدی از بی‌سوادی روبه‌رو کرده است.

با توجه به بررسی مطالعات گذشته می‌توان گفت تاکنون هیچ مطالعه هدفمندی به بررسی کانون تهدیدات آموزش در ایران نپرداخته است بنابراین پژوهش حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به سؤالات زیر است؟

- ۱- مؤلفه‌های کانون تهدیدات نوین آموزشی کدام‌اند؟
- ۲- هر یک از مؤلفه‌ها از چه اولویتی برخوردار هستند؟
- ۳- چه الگوی مطلوب را جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌توان ارائه کرد؟
- ۴- الگوی ارائه‌شده از چه میزان اعتباری برخوردار است؟

روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف در حیطه تحقیق کاربردی طبقه‌بندی می‌شود و رویکرد تحقیق حاضر از نوع کیفی است که با روش گراند تئوری روش استراوس و کوربین انجام شده است. روش نمونه‌گیری در این تحقیق گلوله برفی (ارجاع زنجیره‌ای) می‌باشد. برای این منظور داده‌های کیفی گردآوری شده است که منجر به شناسایی جنبه‌های متعدد پدیده شده و امکان تدوین الگوی مفهومی تحقیق فراهم می‌شود. روش

Bray (2014) در پژوهشی با عنوان حقیقت فرصت‌های آموزشی برابر به این نتیجه دست‌یافت که گروه‌های ویژه دانش‌آموزان عملکرد پایینی نسبت به سایر گروه‌ها دارند. برای مثال پسران نسبت به دختران در خواندن و نوشتن سطح پایین‌تری دارند و بر اساس مطالعه‌ای باری انجام داده است پسران آسیب‌پذیرتر از دختران در روابط دوستی با همدیگر هستند.

Omar-al-Sheikh (2009) تحقیقی تحت عنوان آموزش جهانی و نگرش ملی اثرات خرده‌فرهنگ‌های ملی بر آموزش و پرورش جهانی به انجام رسانده است او اثرات خرده‌فرهنگ‌های ملی بر آموزش و پرورش جهانی را مورد بررسی قرار داده است که این اثرات در تناقض با جنبشی که در تلاش است تا مرزهای دنیای امروز را به تصویر بکشد. همچنین در این تحقیق رفتارها و هنجارهای متناقض و مشترک بین آموزش‌های بومی و جهانی مورد بررسی قرار گرفته و چهارچوبی مفهومی برای تأثیر آن بر آموزش و پرورش ارائه گشته است نتایج برآمده حاکی از آن است که با گذشت زمان تهدیدهای آموزشی نیز پیچیده‌تر شده و نیاز به مطالعات مؤثری برای حل آن‌ها احساس می‌شود.

Halak (2010) که راجع به پدیده جهانی شدن و تأثیرش بر تعلیم و تربیت به تحقیق پرداخته است. به عقیده وی به واسطه پدیده جهانی شدن و تغییر در بازار کار و به منظور سازگاری بهتر با بازار کار، نظام تعلیم و تربیت کشورها با مشکل ویژه‌ای روبرو هستند. وی وظیفه برنامه ریزان آموزشی را در این میان بسیار حساس می‌داند و معتقد است برنامه ریزان آموزشی صرف‌نظر از ملیتشان باید به‌صورت جدی درباره پیامدهای این پدیده فکر

مورد تأیید قراردادند. برخی دیگر نیز کدگذاری و مقوله‌ها را با عباراتی مترادف و یا همسو با آنچه انجام شده بود توصیه کردند که پیشنهادهای ایشان اعمال گردید. پایایی بین کدگذاران از مفاهیم پرکاربرد است که به معنای میزان توافقی است که کدگذاران مستقل، هنگام ارزیابی ویژگی‌های یک پیام یا متن به دست می‌دهند که به آن توافق بین کدگذاران گفته می‌شود. برمبنای پیشینه تحقیقات، در زمینه پایایی کدگذاری‌ها در مصاحبه‌های پژوهشی، پراستفاده‌ترین و ساده‌ترین روش برای محاسبه پایایی بین کدگذاران، ضریب توافق درصدی است که مقادیر بالای ۷۰ درصد مطلوب گزارش شده است (Alagband, 2003). بدین منظور، متن پیاده شده سه مصاحبه به صورت تصادفی به یک محقق دارای تجربه کاری ارائه شد و از وی خواسته شد تا آن‌ها را کدگذاری کند. نتیجه حاصل از این کدگذاری در جدول ارائه شده است. فرمول محاسبه درصد توافق بین دو کدگذار به صورت زیر است:

$$100\% * \frac{\text{تعداد توافقات} * 2}{\text{تعداد کل کدها}} = \text{درصد توافق درون موضوعی}$$

نتایج حاصل از این کدگذاری‌ها در جدول زیر آمده است:

جدول ۱- نتایج بررسی پایایی بین دو کدگذار

ردیف	عنوان مصاحبه	تعداد کل داده‌ها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایای باز آزمون (درصد)
۱	اول	۴۲	۱۶	۴	۰/۷۹
۲	دوم	۲۵	۹	۲	۰/۷۹
۳	سوم	۳۳	۱۱	۳	۰/۷۰

و تعداد کل عدم توافقات بین این کدها برابر ۹ است. پایایی بین کدگذاران برای مصاحبه‌های انجام گرفته در این تحقیق با استفاده از فرمول

جمع‌آوری اطلاعات مطالعات کتابخانه‌ای، مطالعه اسناد بالادستی و مصاحبه عمیق و باز است. پژوهش کیفی فرایند پیچیده‌ای است که انجام آن نیازمند صرف وقت نسبتاً طولانی بوده و داده‌ها به روش استنباط استقرایی تحلیل می‌شوند (Kadijevich & Haapasalo, 2008). جامعه آماری شامل افراد خبره و به عبارتی شامل گروه‌های خبرگان علمی به شرح: صاحب‌نظران برجسته حوزه آموزش و پرورش کشور؛ صاحب‌نظران و اساتید آموزش عالی روسا آموزش و پرورش، مدیرکل و معاونین اداره کل آموزش و پرورش است در این بخش تعداد ۱۵ نفر خبره به صورت هدفمند و غیر تصادفی به عنوان نمونه خبرگان تحقیق تعیین شدند.

برای رسیدن به پایایی در پژوهش کیفی راهکارهایی از جمله ۱- استفاده از فرایندهای ساخت‌یافته از مصاحبه‌های همگرا ۲- سازمان‌دهی فرایندهای ساخت‌یافته برای ثبت، نوشتن و تفسیر داده‌ها معرفی می‌کنند. جریان مصاحبه و هدایت سازمان‌یافته ثبت، نوشتن و تفسیر داده‌ها متن مصاحبه، کدهای تهیه شده از مصاحبه‌ها و نتایج در اختیار چند تن از مشارکت‌کنندگان جهت تأیید قرار گرفت. در این فرایند برخی از مشارکت‌کنندگان کدها و مقوله‌های احصا شده را مناسب ارزیابی کرده و

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود تعداد کل کدها که توسط محقق به ثبت رسیده است برابر ۱۰۰، تعداد کل توافقات بین این کدها ۳۶

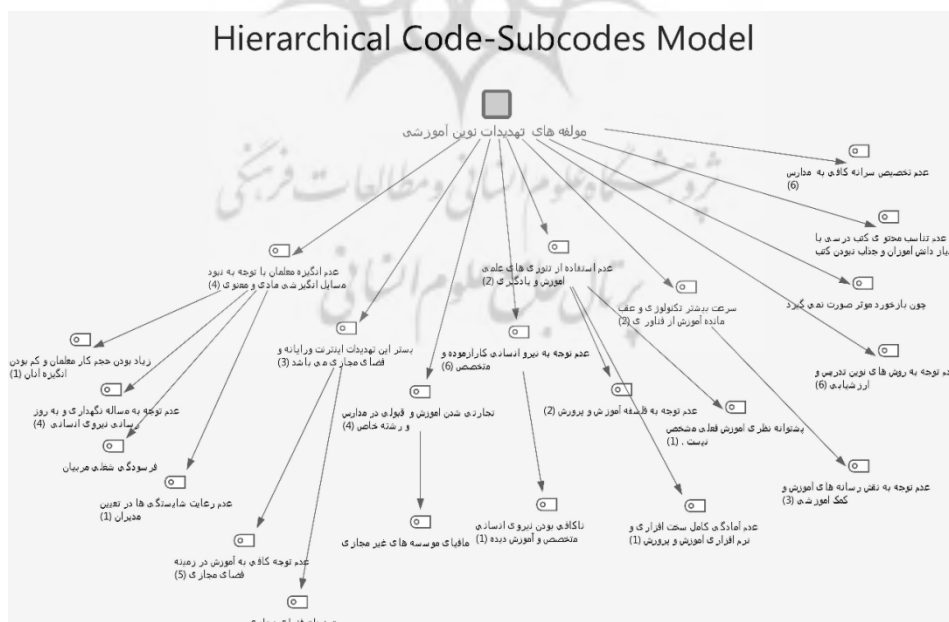
در مجموع ۱۵ متن مصاحبه فوق ۳۱۶ کدباز احصاء گردید که در جداول صفحات پیشین به تفکیک هر مصاحبه قابل مشاهده می‌باشد. پس از مرحله کدگذاری اولیه، با تحلیل داده‌ها و کنار هم قرار دادن چندین باره‌ی کدهای باز در ظاهر متفاوت اما در راستای فرآیندی مشابه و هم‌معنی، اقدام به ادغام کردن کدهای باز، در قالب مفاهیمی انتزاعی‌تر نمودیم. در نتیجه از تطبیق و کنار هم چینی کدهای باز یا همان نشانه‌ها، مفاهیم ساخته می‌شوند. مقوله‌ها در مقایسه با مفاهیم انتزاعی‌تر بوده و سطح بالاتری را نشان می‌دهند آن‌ها از طریق فرآیند تحلیلی انجام مقایسات برای برجسته‌سازی شباهت‌ها و تفاوت‌ها که در سطح پایین‌تر برای تولید مفاهیم استفاده شد، تولید می‌شوند. مقوله‌ها «شالوده‌های ساختن نظریه» هستند.

ذکرشده برابر ۰/۷۹ است. با توجه به اینکه این میزان پایایی بیشتر از ۶۰٪ درصد است، قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها مورد تأیید است و می‌توان ادعا کرد که میزان پایایی تحلیل مصاحبه کنونی مناسب است.

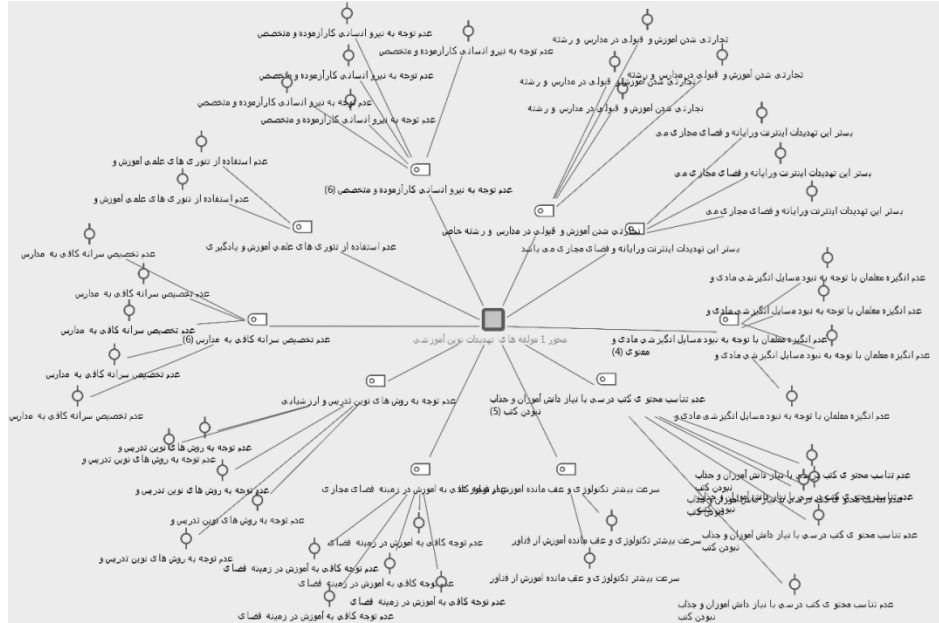
یافته‌های تحقیق

در پژوهش حاضر نیز داده‌های به دست آمده از متن مصاحبه‌ها را جهت دقت هرچه بیشتر و افزایش سرعت انجام پژوهش، به‌وسیله نرم‌افزار مکس. کیودا مورد تجزیه و تحلیل قرار دادیم. در وهله نخست کدگذاری باز انجام گرفت، سپس از کنار هم قرار دادن کدهای اولیه، مفاهیم ساخته شد و مقوله‌ها نیز از ربط دهی مفاهیم صورت گرفتند.

مقوله‌بندی مفاهیم از نشانه‌ها



شکل ۱- نمودار مقولات اصلی و فرعی ظهور یافته در فرآیند پژوهش



شکل ۲- نمودار درختی مقولات ظهور یافته در فرآیند پژوهش

پاسخ به سؤال اصلی

مؤلفه‌های کانون تهدیدات نوین آموزشی

کدام‌اند.

در بررسی ابعاد الگوی مطلوب جهت استفاده

بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی تعداد ۳۷

مقوله فرعی احصاء گردید که نهایتاً این مقوله‌ها

نیز در ۱۱ مقوله اصلی طبقه‌بندی شدند. به‌طور

مثال چنانچه از اطلاعات مندرج در جدول شماره ۲

استخراج می‌گردد مقوله‌های فرعی نظیر زیاد

بودن حجم کاری معلمان، عدم توجه به مسائل

نگهداری، عدم برنامه برای به‌روزرسانی، فرسودگی

شغلی معلمان، عدم رعایت شایستگی‌ها در تعیین

مدیران و کیفیت پایین آموزش ضمن خدمت

مقوله اصلی عدم انگیزه (مادی و معنوی)

معلمان را احصاء کردند.

جدول ۲- عناوین مقولات اصلی و فرعی ظهور یافته در فرآیند پژوهش

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی
عدم انگیزه (مادی و معنوی)	زیاد بودن حجم کاری معلمان
معلمان	عدم توجه به مسائل نگهداری
	عدم برنامه برای به‌روزرسانی
	فرسودگی شغلی معلمان
	عدم رعایت شایستگی‌ها در تعیین مدیران
	کیفیت پایین آموزش ضمن خدمت
فضای مجازی و اینترنت	تهدیدات مربوط به فضای مجازی

عدم توجه کافی به آموزش در زمینه فضای

مجازی

صحت ارزشیابی با توجه به مجازی شدن

آموزش

رواج متون دیجیتالی و فاصله گرفتن

دانش آموزان از نوشتن

مافیای موسسه‌های غیرمجاز
اولویت دادن به رشته‌های خاص توجه توسط
اولیای دانشی‌آموزان

ناکافی بودن نیروی انسانی متخصص و

آموزش‌دیده

عدم توجه به نیروی انسانی

متخصص و کارآموده

بی‌توجهی به تخصص در پست‌های اداری

مدارس

اشتغال نیروی انسانی متخصص در

پست‌های غیر مربوط

عدم توجه به فلسفه آموزش و پرورش
پشتوانه نظری آموزش مشخص نیست
عدم آمادگی کامل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری

عدم توجه به نقش رسانه‌های آموزش و

کمک آموزشی

سرعت بیشتر تکنولوژی و

عقب‌ماندگی آموزش از فناوری

بی‌توجهی به فناوری‌های نوین در آموزش با

توجه به پیشرفت‌های دیگر کشورها

فرسودگی تجهیزات آزمایشگاهی

ضعف دانش آموزان در بکار بردن زبان

عدم توجه به روش‌های نوین ارزشیابی

عدم توجه به آموزش فنی و حرفه‌ای

جذاب نبودن کتب

عدم تناسب محتوای کتب درسی با

نیاز دانش آموزان

کیفیت پایین آموزش در مدارس

در اولویت نبودن آموزش و پرورش

مصرف‌گرا بودن آموزش و پرورش

پایین بودن میزان بودجه تخصیصی مدارس

عدم توجه به نقش والدین و خانواده

عدم ارتباط و پیوند بین مدرسه و خانه

باورهای فرهنگی جامعه به‌ویژه

اولیای دانش آموزان

اینترنت می‌تواند کانون تهدیدات نوین آموزشی باشد.

همچنین (Karimi & Aminzadeh, 2016) تحقیقی را با عنوان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان پسر در مقطع متوسطه دوم شهر جهرم سال ۹۵ انجام داده است. نتایج نشان می‌دهد بیشترین تأثیر را میزان استفاده از واتس‌آپ و کمترین تأثیر را استفاده از لاین بر ارتباط بین فردی دانش‌آموزان داشته است. از نتایج دیگر پژوهش این است که تجاری شدن آموزش و قبولی در رشته‌های خاص از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی تلقی می‌شود.

همسو با نتیجه یادشده (Hamidi, 2015) در نتایج مطالعه خود از گرایش دانش‌آموزان به رشته‌های خاص سخن گفته و تجاری شدن آموزش را تهدید نظام آموزشی خوانده است.

یکی دیگر از یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد عدم توجه به نیروی انسانی متخصص و کارآزموده از تهدیدات نوین آموزشی محسوب می‌شود همسو با نتیجه یادشده (Sajid, 2016) در تحقیقی که با عنوان تحلیل موانع و چالش‌های مناسبات مطلوب بین عوامل درون سیستمی مدرسه و پیامدهای تربیتی آن به منظور تقویت رفتار مطلوب در دانش‌آموزان آورده است، نتایج پژوهش نشان داد که يك نظام آموزشی کارآمد است که، اجزاء و عناصر آن اعم از مواد درسی، دانش‌آموز، معلم، وسایل آموزشی فضا و غیره با یکدیگر ارتباط متقابل دارند همچنین به نیروی انسانی متخصص و کارآمد توجه ویژه شود تا اهداف مورد انتظار تحقق یابد.

از دیگر نتایج تحقیق اینکه عدم استفاده از تئوری‌های علمی آموزش و یادگیری از کانون‌های

عدم فرهنگ مناسب برای پیاده‌سازی و

به‌کارگیری فضای مجازی

ساختار متمرکز برای آموزش و پرورش

تصمیم‌گیری متمرکز برای تمام مناطق

ساختار تشکیلات نظام آموزشی

جوابگوی نیاز جامعه نیست

عدم پویایی در ساختار و تشکیلات

نظام آموزشی متمرکز و یک‌سویه در

برنامه‌ریزی

بحث و نتیجه گیری

یکی از نتایج تحقیق نشان می‌دهد که مقوله عدم انگیزه (مادی و معنوی) معلمان یکی از مقوله‌های مهم کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌باشد نتیجه یادشده با یافته‌های (Sarkararani, 2015). همسو است در این مقاله، محقق درصد است که موانع تحقق چهار شاخص پاسخگویی، حاکمیت قانون، شفافیت و مشارکت خوب را در شهرستان مینودشت شناسایی کنند نتایج این‌که مشارکت با مقدار حاصله ۲/۸۲ در اولویت آخر از موانع حکمرانی خوب قرار دارد

نتیجه دیگر حاصل‌شده از تحقیق نشان می‌دهد مقوله فضای مجازی و اینترنت یکی از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی می‌باشد همسو با نتیجه یادشده محسنی تبریزی تحقیقی را با عنوان تأثیر اینترنت و شبکه‌های مجازی بر هویت اجتماعی دانش‌آموزان انجام داده‌اند. پرسش‌شوندگان تأثیر اینترنت و شبکه‌های مجازی را بر عقاید مذهبی (در نشر عقاید، گرایش جوانان به مراسم‌های مذهبی و ارزش‌های دینی) مؤثر دانسته‌اند. نیکویی بر ارزش مدل نظری از طریق کاربرد تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که متغیرهای مدت‌زمان استفاده کاربران از اینترنت، زبان استفاده کاربران از اینترنت مدت‌زمان آشنایی کاربران از اینترنت و زمینه استفاده کاربران از

می‌توان از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی محسوب نمود یافته‌های حداد عادل و نفیس در راستای نتیجه مطرح شده است.

از دیگر یافته‌های پژوهش این است که باورهای فرهنگی جامعه به‌ویژه اولیای دانش‌آموزان به‌عنوان کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی است که همسو با نتیجه یادشده (Habibzadeh Bijani (2014) در پژوهشی تحت عنوان تأثیر برنامه‌ریزی درسی در کاهش تهدیدات نرم علیه دانش‌آموزان، به نتیجه مشابهی رسیده است همچنین بر اساس مقایسه توصیفی بین پارامترهای در نظر گرفته‌شده برای بعد فرهنگی تهدیدات نرم، بیشترین تأثیر برنامه‌ریزی درسی بر شاخص دانش عمیق دانش‌آموزان درباره فرهنگ خود (درمجموع ۲۳ درصد) و کمترین تأثیر، شاخص شیوع و گسترش مواد مخدر در دبیرستان‌ها (۴ درصد) می‌باشد.

از نتایج دیگر تحقیق این است که ساختار تشکیلات نظام آموزشی جابگویی نیاز جامعه نیست که یافته‌های (Hamidi (2015) نتیجه یادشده را تأیید نموده است.

هر یک از مقوله‌ها از چه اولویتی برخوردار

هستند

بر اساس نتایج حاصل‌شده از اولویت‌بندی خبرگان شرکت‌کننده در پژوهش، عدم استفاده از تئوری‌های علمی آموزش و یادگیری و عدم آگاهی و استفاده از اینترنت و فضای مجازی در آموزش‌ها در اولویت اول کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌باشند.

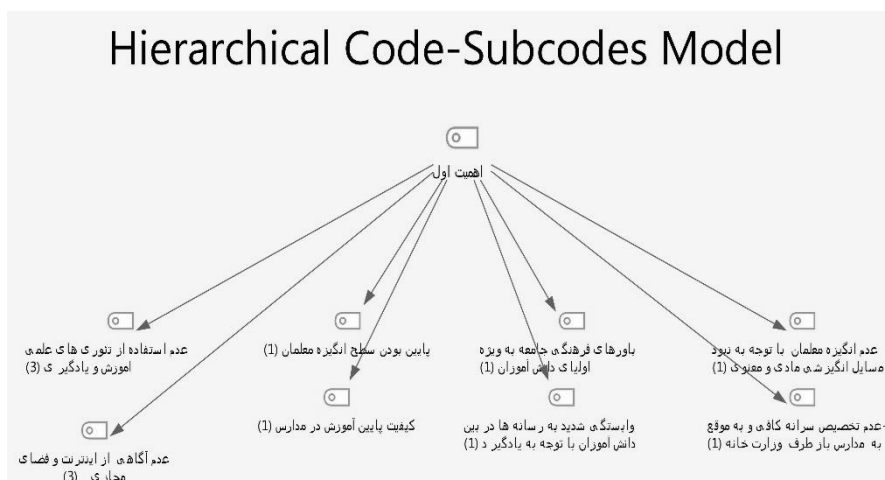
تهدیدات نوین آموزشی محسوب می‌شود که حداد عادل (۱۳۸۷) در مطالعات خود به مسئله یادشده اشاره نموده است و یافته‌های او همسو به نتیجه پژوهش حاضر است.

نتیجه دیگر نشان می‌دهد سرعت بیشتر تکنولوژی و عقب‌ماندگی آموزش از فناوری از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی محسوب می‌شود که (Hamidi (2015) در مطالعات خود به نتیجه مشابهی رسیده است.

از یافته‌های دیگر تحقیق این است که به روش‌های نوین تدریس توجهی نمی‌شود و این امر از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی محسوب می‌شود همسو با نتیجه یادشده (Sajid (2016) در تحقیقی که با عنوان تحلیل موانع و چالش‌های مناسبات مطلوب بین عوامل درون سیستمی مدرسه و پیامدهای تربیتی آن به‌منظور تقویت رفتار مطلوب در دانش‌آموزان آورده است، با نگاهی به مدارس و نیز یکسان بودن موادکتاب درس تفاوت‌های زیادی در نتایج دانش‌آموزان آن‌ها مشاهده می‌شود نتایج پژوهش نشان داد که یک نظام آموزشی کارآمد از روش‌های تدریس پویان و اثربخش استفاده می‌شود.

در نتیجه دیگر آمده است که یکی دیگر از کانون‌های تهدیدات نوین آموزشی این است که محتوی کتب درسی با نیاز دانش‌آموزان تناسب ندارد که یافته‌های (Hamidi (2015) همسو با نتیجه مطرح‌شده می‌باشد.

از نتایج دیگر این است که سرانه کافی به مدارس تخصیص داده نمی‌شود و این امر را



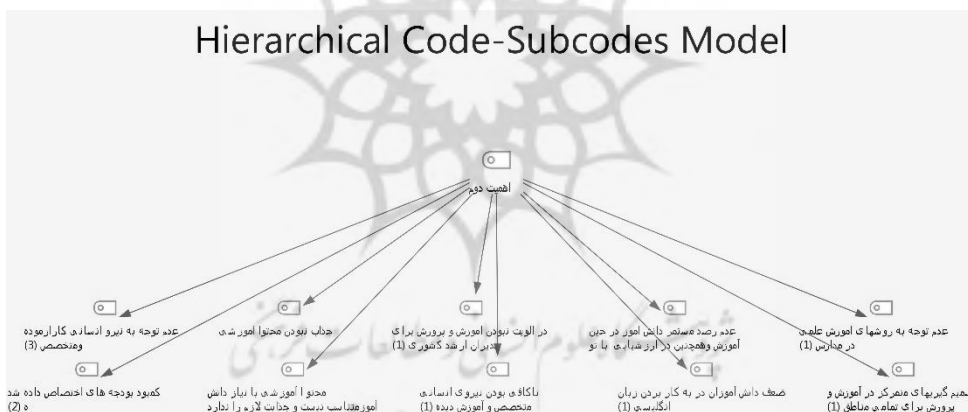
شکل ۳- نمودار مقوله های اولویت اول، کانون تهدیدات نوین آموزشی

کارآزموده و متخصص اولویت دوم کانون تهدیدات

نوین آموزشی است.

همچنین اطلاعات جمع آوری شده از خبرگان

حاکمی از آن است که عدم توجه به نیروی انسانی



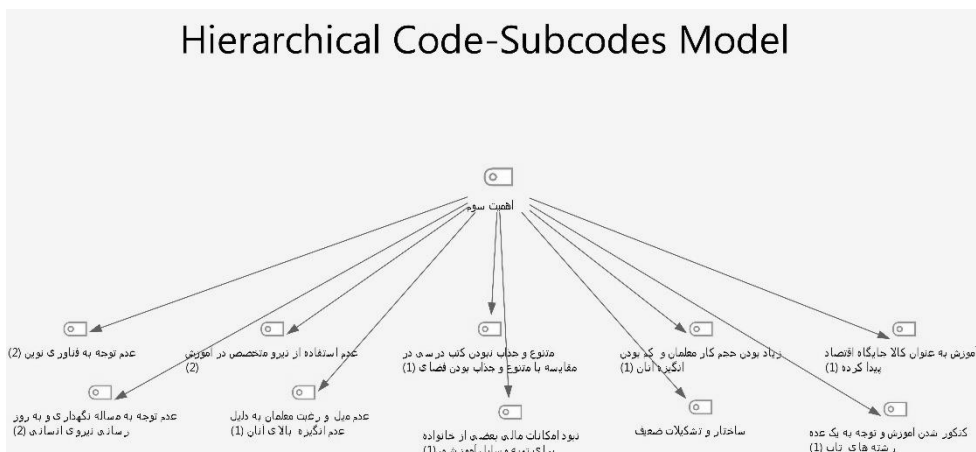
شکل ۴- نمودار مقوله های اولویت دوم، کانون تهدیدات نوین آموزشی

نوین اولویت سوم کانون تهدیدات نوین آموزشی

محسوب می شود.

بر اساس نتایج برآمده از مصاحبه خبرگان

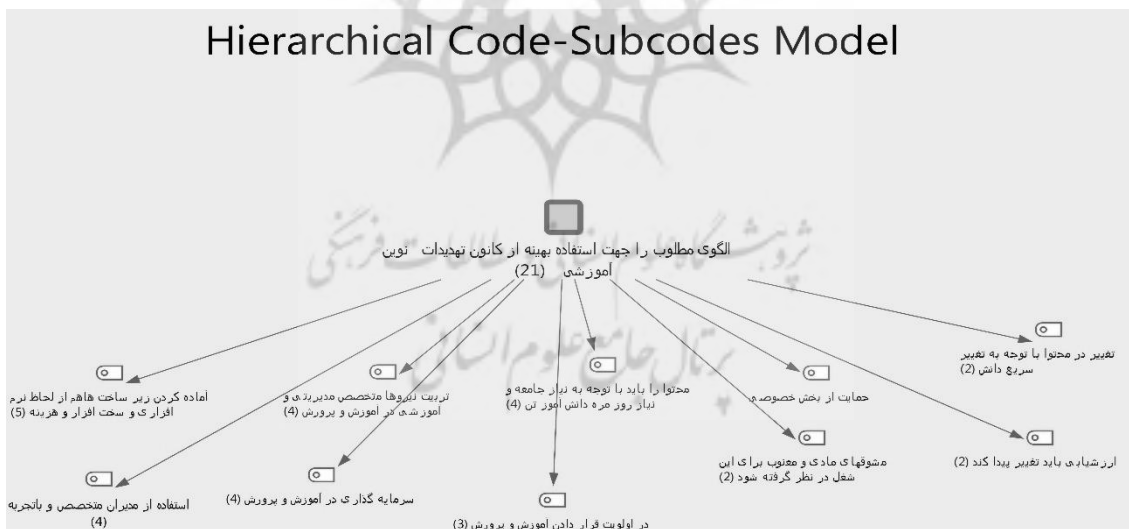
شرکت کننده در پژوهش عدم توجه به فناوری



شکل ۵- نمودار مقوله‌های اولویت سوم، کانون تهدیدات نوین آموزشی

افراد خبره در زمینه موضوع استفاده نموده است
نتایج حاصل نشان می‌دهد که الگوی مطلوب
جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین
آموزشی به شرح زیر است.

چه الگوی مطلوب را جهت استفاده بهینه از
کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌توان ارائه کرد.
محقق برای ارائه الگوی مطلوب جهت استفاده
بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی از نتایج
برآمده از مصاحبه‌های عمیق نیمه ساختاریافته، با



شکل ۶- مقوله‌های الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی

پیشنهاد شده محقق را می‌توان به صورت مدل زیر
طرح نمود:

با توجه به مقوله‌های استخراج شده از
مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته مدل مفهومی



نمودار ۱- مدل مفهومی برآمده از مصاحبه

بر اساس نتایج حاصل شده مقوله عدم انگیزه (مادی و معنوی) معلمان یکی از مقوله‌های مهم کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌باشد فلذا با توجه به نتیجه یادشده پیشنهاد می‌شود که کمیته‌ای جهت ارتقاء و توسعه انگیزه معلمان در هر ناحیه و منطقه آموزش و پرورش تشکیل گردد تا در زمینه راهکارهای اجرایی بهبود و ارتقاء انگیزه معلمان بررسی و به مدیران ارشد منطقه جهت تصمیم‌گیری لازم اعلام نمایند.

یکی دیگر از یافته‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهد که فضای مجازی و اینترنت یکی از موارد مهم کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌باشد فلذا در راستای نتیجه یادشده پیشنهاد می‌گردد آموزش و پرورش زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزار آموزش و پرورش را جهت توسعه و ارتقاء آموزش‌های مجازی را فراهم نمایند.

یکی دیگر از یافته‌های تحقیق حاضر نشان می‌دهد که تجاری شدن آموزش و قبولی در رشته‌های خاص یکی دیگر از مقوله‌های کانون تهدیدات نوین آموزشی می‌باشد فلذا پیشنهاد می‌شود که کمیته‌ای در این زمینه تشکیل گردد و برای کاهش آسیب‌های مربوطه راهکارهای اجرایی تهیه و به مدیران ارشد آموزش و پرورش پیشنهاد شود.

از سایر نتایج این پژوهش این است که نیروی انسانی متخصص و کارآزموده توجه نمی‌شود لذا پیشنهاد می‌شود مدیران آموزش و پرورش با کمک کارشناسان خبره نسبت به تهیه و ابلاغ بخشنامه درون‌سازمانی جهت ارزش‌گذاری به نیروی انسانی متخصص اقدام گردد.

نتیجه دیگر تحقیق حاضر نشان می‌دهد که یکی از کانون تهدیدات آموزشی عدم استفاده از تئوری‌های علمی آموزش و یادگیری می‌باشد فلذا پیشنهاد می‌شود ابلاغی برای کارشناسان ارشد برنامه‌ریزی آموزشی صادر گردد و نسبت به

استفاده از تئوری‌های علمی آموزشی جدید تشکیل جلسات کارشناسی بشود.

پیشنهاد می‌شود کارشناسان تکنولوژی و فناوری‌های نوین با دستور مقام‌های مربوطه نسبت به استفاده از فناوری‌های نوین در آموزش مطالعه، برنامه‌ریزی و اجرا نمایند.

پیشنهاد می‌شود استفاده از روش‌های نوین تدریس برای دبیران آموزش و پرورش بازآموزی گردد برای اجرایی نمودن این امر کلاس‌های آموزش ضمن خدمت تشکیل و توسط اساتید صاحب صلاحیت تدریس گردد.

یکی دیگر از نتایج تحقیق حاکی از عدم تناسب محتوی کتب درسی با نیاز دانش‌آموزان می‌باشد فلذا در راستای نتیجه یادشده پیشنهاد می‌شود کارشناسان برنامه‌ریزی درسی در کتاب‌های درسی اصلاحات لازم را اعمال و تجدید چاپ نمایند.

از نتایج دیگر مربوط به مصاحبه خیرگان این است که سرانه کافی به مدارس اختصاص داده نمی‌شود لذا پیشنهاد می‌شود نمایندگان مجلس نسبت به تصویب بودجه کافی برای مدارس اقدام بنمایند بدیهی است امکان هرگونه تغییرات اساسی برای استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی با اختصاص بودجه لازم ممکن خواهد بود.

پیشنهاد می‌شود جهت توسعه باورهای فرهنگی جامعه به‌ویژه اولیای دانش‌آموزان از طریق رسانه‌های کشوری اعم از صداوسیما، نشریات و شایگان در عرصه فرهنگی اقدامات لازم انجام گردد. برای این مهم لازم است توسعه باورهای فرهنگی جامعه به‌ویژه اولیای دانش‌آموزان جزء اهداف کلی و فرهنگی کشور قرار گیرد.

با توجه به نتایج پیشنهاد می‌شود در تحقیقی دیگر نسبت به تغییرات لازم در ساختار تشکیلات نظام آموزشی کشور با توجه به نیاز جامعه مطالعه گردد.

پیشنهاد می‌شود در تحقیقی دیگر در زمینه محتوی کتب درسی و نیاز دانش‌آموزان مطالعه گردد و

جامعه محدودند و این عامل نیز می‌تواند تعمیم‌پذیری نظری یافته‌های پژوهش را با محدودیت‌هایی همراه کند. به اعتقاد اکثر صاحب‌نظران، نتایج حاصل از روش نظریه داده بنیاد تنها قابلیت تعمیم‌پذیری به گزاره‌های نظری را دارد (تعمیم‌پذیری تحلیلی)؛ و امکان تعمیم آن به کل سایر استان‌ها و جوامع مشابه به‌سختی فراهم است؛ و تعمیم‌پذیری آماری نتایج آن با محدودیت‌های قابل توجهی روبه‌رو است.

۲- در مراحل پژوهش، کیفی، عدم همکاری بعضی از مدیران ارشد آموزش و پرورش کشور و ارجاع مصاحبه به زیردستان، عدم اجازه ضبط صدا، موجب به وجود آمدن ضیق وقت در مصاحبه است. کمبود منابع و سوابق پژوهشی مرتبط در موضوع سیاست‌گذاری و استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی، تکثر مقوله‌های تأثیرگذار بر الگوی مطلوب جهت استفاده بهینه از کانون تهدیدات نوین آموزشی.

پیشنهادات لازم برای تغییر در محتوی کتاب‌های درسی ارائه گردد.

این پژوهش نیز همانند، هر پژوهشی با محدودیت‌هایی مواجه بوده است که به مهم‌ترین آن‌ها اشاره شده است:

۱- دسترسی دشوار به مدیران ارشد (کنونی و سابق) صاحب‌نظران برجسته حوزه آموزش و پرورش کشور و روسا آموزش و پرورش، مدیرکل و معاونین اداره کل آموزش و پرورش. نوع و ماهیت مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته مورد استفاده در این پژوهش بیشتر از نوع مصاحبه‌های مبتنی بر نظرات خبرگان دسته اول (اساتید دانشگاهی و صاحب‌نظران برجسته حوزه آموزش و پرورش کشور) بوده است، ولی بعضی از مصاحبه‌شوندگان از پاسخ صریح و شفاف طرفه رفته و به پاسخ‌های کلیشه‌ای استناد نمودند؛ و با مشارکت ضعیف خود در حین مصاحبه‌ها و نگرانی از بیان مسائل اصلی در بیان شفاف مشکلات طرفه رفتند.

یافته‌های این مطالعه با اتکاء به دیدگاه‌ها و تجربیات خبرگان است البته این نظرات نسبت به نظرات کل

Alexander, G., & Van Wyk, M. (2012). Exploring the value of cooperative learning in enhancing teaching in integrated school environments of the Northern Cape Province. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 47, 1945-1949.

Bray, M., Adamson, B., & Mason, M. (Eds.). (2014). *Comparative education research: Approaches and methods* (Vol. 19). Springer.

Godwin Chu, C. (2006). Impact of mass media on Gemins chaft-lik- social structures. *Rural Sociology*, 33, 2, 35-42.

El Semary, H. (2011). Barriers to the effective use of technology in education: Case study of UAE University. In *INTED2011 Proceedings* (pp. 932-940). IATED.

Halak, J.(2010). Education and globalization EP. *Newsletter April*.

Kadijevich & Haapaslo, (2010). Factors That Influence Student Teachers To Achieve Educational

References

- Technology Standards. *Journal of Computer & Education*.
- Akbari Borang, Mohammad. (2017). Validation of the acceptance model of curriculum change in primary school teachers in Birjand: Structural equation model. *Curriculum Research*, 7 (2), 221-235. [in Persian].
- Kazemi, Y. (2013). *Philosophical Foundations of the School-Based Strategy in the Education Transformation Document*, Proceedings of the Fourth National Conference of the Iranian Philosophy of Education Association. [in Persian].
- Lewis, L. (1999). *Distance education at postsecondary education institutions, 1997-98*. DIANE Publishing.
- Soleimani, B, Asgari, A, Hosseinikhah, M, Attaran, A, (2017). School at home, the missing link in the Iranian education system. *Teaching Research*, 6 (4), 189-208. [in Persian].

- Sajid, L. (2016). Analysis of barriers and challenges of favorable relationships between factors within the school system and its educational consequences in order to strengthen the desired behavior in students, Master Thesis, Azad University of Tehran. [in Persian].
- Karimi, M.R.; Aminzadeh, R. (2016) The effect of social networks on interpersonal communication of male students in the second high school of Jahrom, Bi-Quarterly Journal of Participation and Social Development, Volume 1, Number 2. [in Persian].
- Bakhshi Taliabi, Sh.; Hashemi, Sh., Soltanifar, M. (2015). The Negative Impacts and Consequences of Social Networks (Facebook, Twitter, Line, Viber) on Students' Social Identity, Journal of Media Studies, Volume 10, Number 30. [in Persian].
- Ghadimi, I. (2013). The Role and Impact of New Mass Media on the Education System, Social Science Monthly, No. 68. [in Persian].
- Cheragh Mollai, L.; Kadivar, P.; Sarami, Gh. (2014). Use of Virtual Social Networks in Education, Opportunities and Challenges, New Educational Thoughts, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Al-Zahra University, Volume 10, Number 3. [in Persian].
- Zain, M. Z., Atan, H., & Idrus, R. M. (2004). The impact of information and communication technology (ICT) on the management practices of Malaysian Smart Schools. International journal of educational development, 24(2), 201-211.
- Yas, Q. A. Thalaf. M., Mohammed. Kh. , & Abdelouahab, A. (2015). smart schools and the effectiveness of Interactive white boards Malaysia: college of IT, Tenaga National university.
- Habibzadeh Bijani, Z. (2014). The effect of curriculum planning in reducing soft threats against students, Master Thesis, Azad University of Tehran. [in Persian].
- Hamidi, M. (2015). Home and school language duality, Al-Zahra University Humanities Quarterly, No. 14. [in Persian].
- Khalifa, R., Khalifa, M. (2017). Futuristic research approach and its role and goals in the new education curriculum. Educational Research, 4 (2). 31-43. [in Persian].
- Lenhart, A., & Madden, M. (2007). Teens, privacy & online social networks: How teens manage their online identities and personal information in the age of MySpace. Washington, DC: Pew Internet & American Life Project.
- Kadijevich, D., & Haapasalo, L. (2008). Factors that influence student teacher's interest to achieve educational technology standards. Computers & Education, 50(1), 262-270.
- Yazdanfar, K., Mohammadi, T., and Nasiri, N. (2017). The role of digital literacy in the effects of e-learning on individual performance (Case study: participants of e-learning courses at the University of Tehran), the first national conference on modern management studies in Iran, Karaj. [in Persian].
- Bazargan, Z.; Ebrahimnejad, S. (2010). Positive Discipline: A Method for Managing Student Behavior in the Classroom, Tehran: Sokhan Publications. [in Persian].
- Alaghband, A. (2003), Theoretical Foundations and Principles of Educational Management, Twelfth Edition, Tehran, Ravan Publishing. [in Persian].
- Shaarinejad, A.A. (2015). Psychological foundations of education, Tehran: Institute of Humanities and Cultural Studies. [in Persian].
- Biabangard, I. (2007). Methods of preventing academic failure, fifth edition, Tehran: Parents and Teachers Association Publications. [in Persian].
- Sarkararani, M.R. (2015). Educational Reforms and Modernization (with Emphasis on the Comparative Study of Iranian and Japanese Education), Rooznegar Publications. [in Persian].
- Habibzadeh Bijani, Z. (2014). The effect of curriculum planning in reducing soft threats against students, Master Thesis, Azad University of Tehran. [in Persian].



پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی